

Ministerstvo pôdohospodárstva SR
Dobrovičova č. 12, 812 66 BRATISLAVA
Štátna veterinárna a potravinová správa SR
Botanická č. 17, 842 13 Bratislava

***Plán prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a voľne žijúcich vtákov na Slovensku
v roku 2009***

Predložil:

MVDr. Ján Pliešovský, CSc.

Hlavný veterinárny lekár SR

Schválil:

Ing. Stanislav Becík, PhD.

Minister pôdohospodárstva SR

Bratislava, december 2008

I. Zákonné právomoci

II. Finančné zabezpečenie

III. Sledovanie aviárnej influenzy na Slovensku v roku 2009

A: Sledovanie aviárnej influenzy u hydiny

1. Ciele sledovania aviárnej influenzy u hydiny
2. Zisťovanie infekcií subtypu H5/H7 u hydiny
3. Laboratórna diagnostika
4. Hlásenie výsledkov testovania chovov hydiny

B: Sledovanie aviárnej influenzy u voľne žijúcich vtákov

1. Ciele sledovania aviárnej influenzy u voľne žijúcich vtákov
2. Zisťovanie infekcií subtypu H5/H7 aviárnej influenzy u voľne žijúcich vtákov
3. Postup pri odbere vzoriek
4. Laboratórna diagnostika
5. Hlásenie výsledkov testovania u voľne žijúcich vtákov

IV. Úlohy orgánov štátnej správy pri prieskume aviárnej influenzy

V. Prílohy:

- Príloha č. 1 - Zoznam druhov voľne žijúcich vtákov predstavujúcich vyššie riziko vzhľadom na aviárnu influenzu
- Príloha č. 2 - Zoznam druhov vtákov žijúcich v blízkosti domácej hydiny
- Príloha č. 3 - Žiadanka na laboratórne vyšetrenie hydiny a vtákov na mor hydiny a pseudomor
- Príloha č. 4 - Žiadanka na veterinárne laboratórne vyšetrenie voľne žijúcich vtákov na aviárnu influenzu a pseudomor

I. Zákonné právomoci

Tento prieskum sa má realizovať od 1. januára 2009 do 31. decembra 2009.

Právny rámec pre prieskum je obsiahnutý v týchto dokumentoch:

- **Zákon č. 39/2007 Z. z.** o veterinárnej starostlivosti v znení zákona č. 99/2008 Z. z. (ďalej len „zákon č. 39/2007 Z.z.“)
- **Nariadenie vlády SR č. 367/2007 Z. z.** o opatreniach na kontrolu moru hydiny (ďalej len „nariadenie vlády č. 367/2007 Z. z.“)
- **Rozhodnutie Komisie č. 2007/268/ES** z 3. apríla 2007 o implementácii programov zameraných na sledovanie vtáčej chrípky u hydiny a voľne žijúcich vtákov, ktoré sa majú uskutočniť v členských štátoch, a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2004/450/ES (ďalej len „Rozhodnutie komisie č. 2007/268/ES“)
- **Rozhodnutie Komisie č. 2006/437/ES** zo 4. augusta 2006, ktorým sa schvaľuje diagnostická príručka pre vtáčiu chrípku podľa smernice Rady 2005/94/ES (ďalej len „Rozhodnutie Komisie č. 2006/437/ES“)

II. Finančné zabezpečenie

Finančné krytie plánu prieskumu AI je zabezpečené dvomi zdrojmi:

- z rozpočtu Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR,
- Európske Spoločenstvo poskytuje finančný príspevok na jedno vyšetrenie maximálne do výšky:

1,0 € na test	ELISA test
1,2 € na test	imunodifúzny test
12 € na test	HI test na H5/H7
30,0 € na test	izolácia vírusu
15,0 € na test	PCR

III. Sledovanie aviárnej influenzy na Slovensku v roku 2009

A: Sledovanie aviárnej influenzy u hydiny

Vyšetrovanie hydiny má pokryť obdobie príslušnej produkčnej fázy pre každú kategóriu hydiny ako je požadované ďalej.

1. Ciele sledovania aviárnej influenzy u hydiny

Cieľom je serologické sledovanie nízkopatogénnej formy aviárnej influenzy podtypov H5 a H7 u hydiny zamerané na:

- zisťovanie subklinických infekcií nízkopatogénnym kmeňom subtypu H5 a H7, a tak doplniť skorý systém detekcie a tým predchádzať možnej mutácii tohto vírusu na vysokopatogénny kmeň;
- zisťovanie infekcií nízkopatogénnymi kmeňmi subtypu H5 a H7 u špecificky cielenej populácie hydiny, ktorá predstavuje špecifické riziko infekcie vzhľadom na systém chovu alebo citlivosti špecifických druhov;
- prispievanie k preukázaniu štatútu krajiny, regiónov alebo časti bez výskytu aviárnej influenzy v rámci medzinárodného obchodu podľa predpisov Svetovej organizácie pre zdravie zvierat (OIE).

2. Zisťovanie infekcií aviárnej influenzy subtypu H5/H7 u hydiny

1. Testovaná populácia má predstavovať hlavných zástupcov hydiny v Slovenskej republike.
2. Do prieskumu prevalencie sú zahrnuté reprodukčné aj úžitkové chovy nasledovných skupín/druhov hydiny:
 - kura domáca – okrem chovov brojlerov;
 - morky;
 - domáca vodná hydina – hus domáca a kačica domáca;
 - farmová pernatá zver – druhy z čeľade bažantovité, kačica divá, morka divá;
 - vtáky z nadradu Bežce – pštros dvojprstý a emu hnedý.
3. Do programu monitorovania nie sú zahrnuté chovy brojlerov druhu Kura domáca (*Gallus gallus*). V prípade chovov brojlerov odber vzoriek má byť uskutočnení na základe hodnotení rizika, v nasledovných prípadoch:
 - chovy s voľným výbehom,
 - malé domáce chovy,
 - rôzne vekové skupiny v jednom chove,
 - používanie povrchových vôd na napájanie hydiny,
 - viac ako jeden druh v jednom chove.
4. Vzorkovanie má byť uskutočnené v chovoch hydiny a iných vtákov žijúcich v zajatí nachádzajúcich sa v pôsobnosti jednotlivých regionálnych veterinárnych a potravinových správ, a to nasledovne:
 - riaditelia regionálnych veterinárnych a potravinových správ, v príslušnosti ktorých sa nachádzajú chovy hydiny zabezpečia odber vzoriek pre serologické vyšetrenie priamo v chove hydiny podľa bodu III. A Plánu prieskumu,
 - v prípade podozrenia na výskyt aviárnej influenzy, regionálne veterinárne a potravinové správy, musia odobrať vzorky v súlade s Národným pohotovostným plánom pre prípad podozrenia a výskytu moru hydiny na území Slovenskej republiky,
 - vzorky krvi odoberajú úradní veterinárni lekári jednotlivých regionálnych veterinárnych a potravinových správ alebo poverení úradní veterinárni lekári (súkromní veterinárni lekári),
 - vzorky zaslané do laboratória musí sprevádzať dôsledne vyplnená žiadanka na laboratórne vyšetrenie uvedená v prílohe č. 3. Vyplňovanie žiadaniek musí byť kontrolované prostredníctvom regionálnych veterinárnych a potravinových správ.

5. Vzorky krvi na serologické vyšetrenie sa majú odobrať od každého druhu hydiny zahrnutých aj tých, ktoré sú chované vo voľnom výbehu, minimálne 5 až 10 kusov vtákov (okrem kačíc, husí a prepelíc) z každého chovu a z rôznych krdľov v prípade, že v testovanom chove je viac ako 1 krdel'. V prípade rôznych krdľov (keď v 1 chove je viac krdľov rôznych druhov hydiny) na jednej farme, veľkosť vzorky má byť zvýšená (najmenej 5 vtákov z 1 krdľa).
6. U husí, kačíc a prepelíc:
 - vzorky krvi na serologické testovanie sa majú odobrať prednostne od vtákov chovaných pod holým nebom;
 - z každej farmy sa odoberie 40 – 50 vzoriek krvi na serologické vyšetrenie;
 - na farmách prepelíc sa majú testovať len dospelé nosnice.
7. Vzorkovanie sa má vykonať na celom území Slovenskej republiky, berúc ohľad na:
 - počet chovov, ktoré sa majú testovať (okrem kačíc, husí a moriek); tento počet má byť definovaný tak, aby umožnil detekciu najmenej 1 infikovaného chovu v prípade prevalencie infikovaných chovov najmenej 5%, s 95% pravdepodobnosťou (Tabuľka č. 1);
 - počet chovov moriek, kačíc a husí, ktorý sa má testovať je definovaný tak, aby sa identifikoval najmenej 1 infikovaný chov v prípade prevalencie infikovaných chovov najmenej 5%, s 99% pravdepodobnosťou (Tabuľka č. 2);
 - počet vzorkovaných jedincov z každého chovu má byť definovaný tak, aby s 95% presnosťou bol detekovaný najmenej 1 pozitívny jedinec, ak prevalencia seropozitívnych jedincov je $\geq 30\%$.
8. Na základe hodnotenia rizika, vyšetrenie má brať ohľad aj na:
 - produkčný typ a ich špecifické riziká, testovanie má byť cielené na chovy s voľným výbehom a malé domáce chovy a berúc ohľad aj na ďalšie faktory, ako sú rôzne vekové skupiny, používanie povrchových vôd, relatívna dlhá životnosť, viac ako jeden druh v jednom chove, alebo iné podobné faktory;
 - odber vzoriek má prebiehať v čase sezónnej produkcie, v prípade potreby sa však odber vzoriek môže prispôbiť iným obdobiam;
 - v prípade, že sa v chove nachádza značný počet krdľov, sledovanie sa môže rozšíriť aj na viac krdľov.

Tabuľka č. 1: Počet chovov hydiny, ktoré sa majú testovať z každej kategórie hydiny (okrem chovov moriek, kačíc a husí)

Počet chovov hydiny na jednu kategóriu hydiny	Počet chovov, ktoré sa majú testovať
menej ako 34	všetky
35 - 50	35
51 - 80	42
81 - 250	53
>250	60

Tabuľka č. 2: Počet chovov moriek, kačíc a husí, ktoré sa majú testovať

Počet chovov moriek, kačíc a husí	Počet chovov, ktoré sa majú testovať
menej ako 46	všetky
47 - 60	47
61 - 100	59
101 - 350	80
>350	90

3. Laboratórna diagnostika

- Laboratórne testy sa vykonávajú v súlade s diagnostickou príručkou pre vtáčiu chrípku (rozhodnutie Komisie č. 2006/437/ES z 4. augusta 2006), v ktorej sa stanovujú postupy na potvrdenie a diferenciálnu diagnostiku vtáčej chrípky.
- Laboratórnu diagnostiku vykonáva Národné referenčné laboratórium – Štátny veterinárny ústav vo Zvolene. Národné referenčné laboratórium má predložiť všetky výsledky serologického a kultivačného vyšetrenia na Štátnu veterinárnu a potravinovú správu Slovenskej republiky a následne výsledky má predložiť Referenčnému laboratóriu Spoločenstva (CRL) na porovnanie a informovanosť výsledkov.
- Všetky výsledky (serologické a virologické) musia byť odoslané do Referenčného laboratória Spoločenstva pre aviárnu influenzu (CRL) na overovanie. CRL má poskytnúť technickú podporu a držať väčšiu zásobu diagnostických reagentov.
- Všetky izoláty vírusu aviárnej influenzy sa majú predložiť CRL. Vírusy subtypov H5/H7 sa majú predložiť bez meškania a majú byť testované štandardným charakterizačným testom (nucleotide sequencing/IVPI) v súlade s diagnostickou príručkou.
- V prípade, že je to možné, NRL predložia CRL séra pozitívne na H5 alebo H7 odobraté z vtákov žijúcich v blízkosti riek (*Anseriformes*) na účely založenia archívu, aby sa umožnil vývoj testov v budúcnosti.
- Všetky pozitívne serologické výsledky sa majú potvrdiť v Národnom referenčnom laboratóriu pre aviárnu influenzu prostredníctvom hemaglutinačno – inhibičného testu, používaním určených kmeňov dodaných Referenčným laboratóriom Spoločenstva pre aviárnu influenzu:

H5

- a) úvodný test použitím Ostrich/Denmark/72420/96 (H5N2);
- b) test na všetky pozitívne hodnoty Duck/Denmark/64650/03 (H5N7) na vylúčenie N2 skríženej reaktivity protilátok;

H7

- a) úvodný test použitím Turkey/England/647/77 (H7N7);
- b) test na všetky pozitívne hodnoty African Starling/983/79 (H7N1) na zníženie N7 skríženej reaktivity protilátok.

4. Hlásenie výsledkov testovania hydinových fariem

Všetky pozitívne prípady sa majú retrospektívne prešetrovať na farme a závery tohto šetrenia sa majú hlásiť na Komisiu a do CRL. V prípade pozitívneho virologického výsledku pre H5 a H7 sa majú aplikovať hlásenia vyplývajúce zo zákona.

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky každé tri mesiace predkladá Európskej Komisii správu o pozitívnych a negatívnych výsledkoch zistených v rámci prieskumu aviárnej influenzy prostredníctvom on-line systému.

B: Sledovanie aviárnej influenzy u voľne žijúcich vtákov

Vírus aviárnej influenzy u voľne žijúcich vtákov sa má testovať v spolupráci s ornitologickými a poľovníckymi organizáciami a príslušnými orgánmi v oblasti ochrany prírody.

1. Ciele sledovania aviárnej influenzy u voľne žijúcich vtákov

Cieľom virologického vyšetrenia aviárnej influenzy u voľne žijúcich vtákov je identifikovať riziko, ktoré predstavuje vírus aviárnej influenzy (vysokopatogénny a nízkopatogénny) pre domácu hydinu, prostredníctvom:

- skorého zisťovania vysokopatogénneho kmeňa subtypu H5N1 vyšetrením zvýšenej incidencie morbidita a mortality u voľne žijúceho vtáctva, a hlavne u druhov so zvýšeným rizikom (príloha č. 1);
- v prípade, keď sa zistí vysokopatogénny kmeň subtypu H5N1 u voľne žijúcich vtákov, tak pozorovanie živých a uhynutých voľne žijúcich vtákov má byť zvýšený, aby sa určilo, či voľne žijúce vtáky iných druhov môžu byť asymptomatickými nositeľmi alebo vektormi ochorenia;
- nepretržité sledovanie rôznych druhov voľne žijúcich sťahovavých vtákov ako časť monitoringu nízkopatogénnych kmeňov vírusu aviárnej influenzy. Predstavitelia rodov Anseriformes (vtáky žijúce v blízkosti riek) a Charadriiformes (vtáky žijúce v blízkosti morí a čajky) sú hlavnou cieľovou skupinou pri odbere vzoriek s cieľom posúdiť, či sú postihnuté vírusmi LPAI podtypov H5 a H7 (pri ktorých by sa v každom prípade zistila aj HPAI H5N1 alebo iná HPAI, ak by bola prítomná). Je nevyhnutné zamerať sa najmä na „rizikovejšie“ druhy.

2. Zisťovanie infekcií subtypmi H5/H7 aviárnej influenzy u voľne žijúcich vtákov

Pasívne sledovanie chorých a uhynutých voľne žijúcich vtákov je zamerané na:

- vtáky patriace medzi vysoko rizikové druhy uvedené v prílohe č. 1 a ostatné vtáky žijúce v kontakte s nimi;
- oblasti, kde sú zaznamenané vyššie výskyt morbidita a mortality u voľne žijúcich vtákov;
- oblasti vodných plôch, kde sa našli mŕtve vtáky a najmä tie oblasti, ktoré sú v blízkosti domácich chovov hydiny.

Zabezpečenie odberu vzoriek na aviárnu influenzu od voľne žijúcich vtákov nájdených uhynutých má byť zabezpečené nasledovne:

- v prípade nahlásenia individuálneho úhynu voľne žijúcich vtákov (1 – 4 vtáky) sa odoberie vzorka každého vtáka vhodného na laboratórne vyšetrenie aviárnej influenzy v prípade, že nájdený uhynutý voľne žijúci vták patrí medzi vysokorizikové druhy uvedené v prílohe č. 1 Plánu prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a u voľne žijúcich vtákov na Slovensku v roku 2007 (príloha k tomuto usmerneniu);
- v prípade nahlásenia hromadného úhynu voľne žijúcich vtákov (5 a viac kusov vtákov na obmedzenej ploche) sa odoberie vzorka každého druhu uhynutého voľne žijúceho vtáka vhodného na laboratórne vyšetrenie aviárnej influenzy, bez ohľadu na jeho zaradenie do zoznamu vysokorizikových druhov.

Aktívne sledovanie živých a klinicky zdravých a/alebo klinicky chorých, zranených alebo ulovených vtákov je zameraný na:

- sťahovavé vtáctvo patriace do rodu Anseriformes (vtáky žijúce v blízkosti riek) a Charadriiformes (vtáky žijúce v blízkosti morí a čajky);
- oblasti, kde sa zhromažďuje a mieša vyšší počet sťahovavých vtákov rôznych druhov a prípady, keď sa tieto oblasti nachádzajú v blízkosti hydínových fariem;
- vyššie rizikové druhy – uvedené v prílohe č. 1.

Vyšetrovanie živých a uhynutých voľne žijúcich vtákov v oblastiach, kde boli zistené prípady H5N1, sústreďí sa na vtáctvo:

- voľne žijúce vtáctvo alebo hydinu s cieľom identifikovať asymptomatických nosičov;
- v oblastiach epidemiologicky spojených s týmito prípadmi;
- potenciálne prichádzajúce do úzkeho kontaktu s hydinou chovanou v domácich chovoch, tieto druhy sú uvedené v prílohe č. 2.

3. Postup pri odbere vzoriek

Odber vzoriek majú zabezpečiť riaditelia regionálnych veterinárnych a potravinových správ, nasledovne:

- Oropharyngeálne a kloakálne výtery pre virologické vyšetrenie sa majú odobrať od zdravých voľne žijúcich vtákov. V prípade, keď odber kloakálnych výterov od živých vtákov je nepraktický, tak sa odoberú zhromaždené čerstvé výkaly. V prípade miešania miest s veľkým počtom rôznych druhov sťahovavého vtáctva sa však musí zabezpečiť vysledovateľnosť.
- Kloakálne výtery, tracheálne/orofaryngeálne výtery a/alebo orgány (mozog, srdce, pľúca, trachea, obličky, črevá) od voľne žijúcich vtákov nájdených uhynutých alebo, ktoré boli ulovené sa majú vzorkovať izoláciou vírusu a PCR metódou.
- Vzorky odoberajú úradní veterinári lekári jendotlivých regionálnych veterinárnych a potravinových správ alebo poverení úradní veterinári lekári (súkromní veterinári lekári). Vzorky zaslané do laboratória musí sprevádzať dôsledne vyplnená žiadanka na laboratórne vyšetrenie uvedená v prílohe č. 4.

- **Transport vzoriek:**

Ku skladovaniu a preprave vzoriek sa musí pristupovať s osobitnou starostlivosťou. Výtery sa majú schladiť okamžite v suchom ľade alebo prostredníctvom chladiacich gélových balíčkov a musia byť prepravené do laboratória tak rýchlo, ako je to možné. Vzorky sa majú schladiť len v prípade, keď je to nevyhnutné. Ak je k dispozícii špecifické transportné médium na prepravu antibiotík alebo vírusov, musia sa na ne vzorky uložiť, aby sa v plnej miere ponorili. Uloženie vzoriek na transportné médium sa musí vykonať spolu s ich chladením, nie ako alternatíva chladenia. V prípade, že takéto médium nie je k dispozícii, sery sa musia vrátiť do púzdra a odovzdať suché. Ak nie je zaručená rýchla preprava vzoriek do laboratória do 48 hodín

(v transportnom médiu s teplotou 4 °C), vzorky sa ihneď zmrazia, uskladnia a potom sa prepravujú v suchom ľade. Na uskladnenie a prepravu vzoriek vplývajú mnohé faktory, preto sa musí vybrať spôsob prepravy vhodný na daný účel.

Postupy odberu vzoriek sa realizujú v súlade s ustanoveniami diagnostickej príručky pre vtáčiu chrípku (rozhodnutie 2006/437/ES), v ktorej sa stanovujú diagnostické postupy na potvrdenie a diferenciálna diagnostika vtácej chrípky.

4. Laboratórna diagnostika

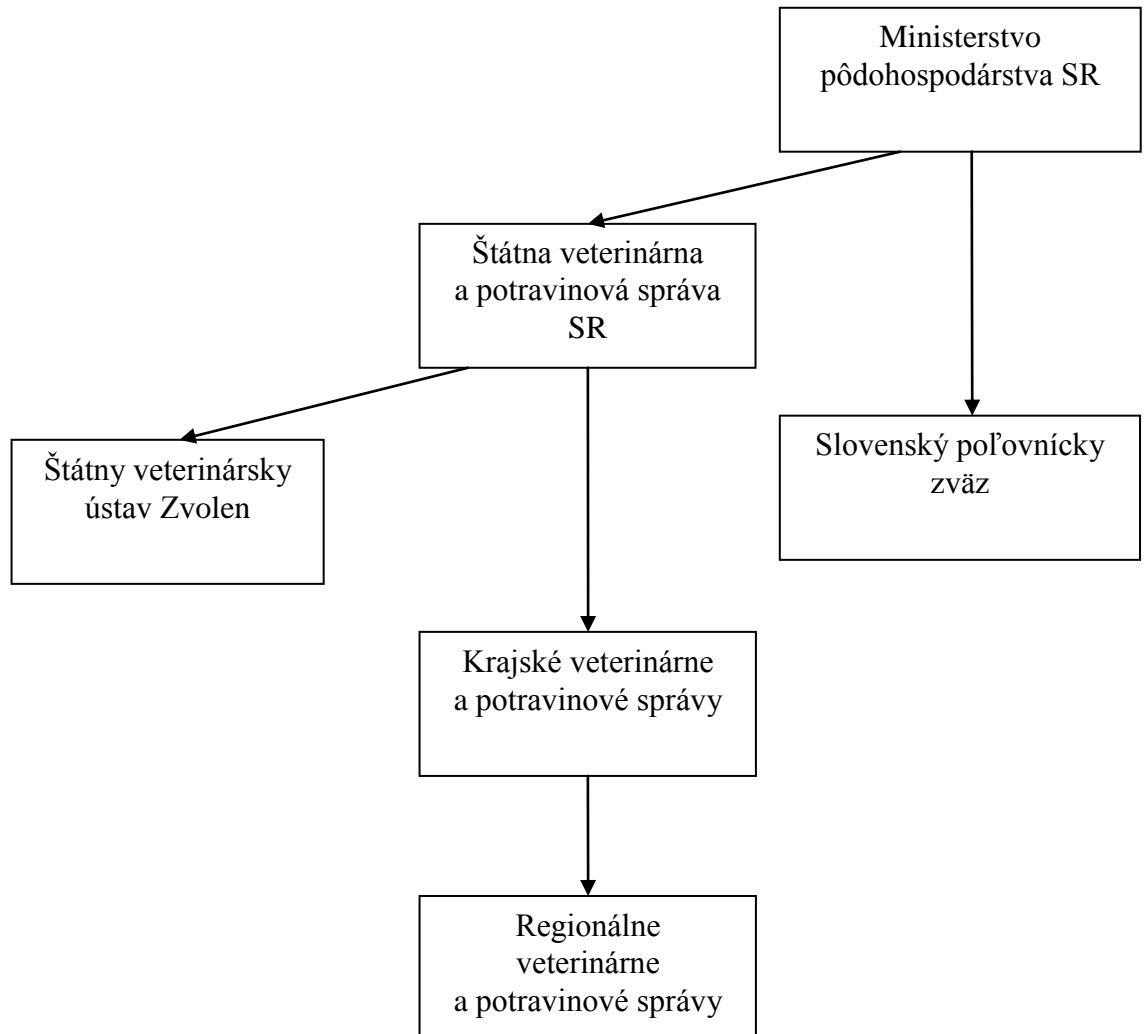
- Laboratórne testy sa majú uskutočniť v súlade s ustanoveniami diagnostickej príručky pre vtáčiu chrípku (rozhodnutie Komisie č. 2006/437/ES), v ktorej sa stanovujú diagnostické postupy na potvrdenie a diferenciálna diagnostika vtácej chrípky.
- Laboratórnú diagnostiku vykonáva Národné referenčné laboratórium – Štátny veterinárny ústav vo Zvolene. Národné referenčné laboratórium má predložiť všetky výsledky serologického a kultivačného vyšetrenia na Štátnu veterinárnu a potravinovú správu Slovenskej republiky a následne výsledky predložiť Referenčnému laboratóriu Spoločenstva (CRL) na porovnanie a informovanosť výsledkov.
- Národné referenčné laboratórium pre aviárnu influenzu a pseudomor má zabezpečiť všetky nevyhnutné materiály pre vzorkovanie (MVDr. Nemčeková, Štátny veterinárny ústav, Zvolen).
- Všetky izoláty vírusu vtácej chrípky v prípadoch voľne žijúceho vtáctva sa predložia CRL v súlade s právnymi predpismi Spoločenstva, pokiaľ sa neudelila výnimka v súlade s bodom 4 kapitoly V (diferenciálne diagnostikovanie) diagnostickej príručky pre vtáčiu chrípku stanovenej v rozhodnutí 2006/437/ES. Vírusy podtypu H5/H7 sa predkladajú čo najskôr a podliehajú štandardným testom charakterizácie (sledovanie sekvencie nukleotidov/IVPI) v súlade s uvedenou diagnostickou príručkou.
- Všetky vzorky pozbierané v rámci sledovania aviárnej influenzy u voľne žijúcich vtákov sa majú testovať čím skôr pomocou molekulárnych techník a v súlade s ustanoveniami diagnostickej príručky (rozhodnutie 2006/437/ES).
- V laboratóriu, je umožnené zhromaždenie najviac 5 vzoriek pochádzajúcich z rovnakých druhov voľne žijúcich vtákov pozbieraných v rovnakom čase a z rovnakej oblasti v prípade, keď je zaistené identifikovanie a retestovanie individuálnych vzoriek v prípade pozitívnych prípadov.
- Serologické vyšetrenie sa nemá používať na surveillance aviárnej influenzy u voľne žijúcich vtákov, lebo serologické metódy nevedia rozoznať vysokopatogénne kmene od nízkopatogénnych a nálezy protilátok neumožňujú interferenciu v súvislosti s pravdepodobnou lokalitou, kde sa voľne žijúce vtáctvo mohlo nainfikovať.

5. Hlásenie výsledkov prieskumu u voľne žijúcich vtákov

Pozitívne a negatívne výsledky vzorkovania Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky hlási Komisii každé tri mesiace. V prípade pozitívneho prípadu vysokopatogénneho kmeňa, hlásenie prípadu ihneď bude zaslané na Komisiu prostredníctvom ADNS systému s určením druhu a lokalizácie (geografické koordináty).

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky každé tri mesiace predkladá Európskej Komisii správu o pozitívnych a negatívnych výsledkoch zistených v rámci prieskumu aviárnej influenzy prostredníctvom on-line systému.

VI. Úlohy orgánov štátnej správy pri prieskume aviárnej influenzy

Ministerstvo pôdohospodárstva SR

- schválenie plánu prieskumu aviárnej influenzy
- potvrdzuje mimoriadne núdzové opatrenia na návrh hlavného veterinárneho lekára
- Sekcia lesnícka
- udelenie výnimky z času lovu pernatej zveri

Štátna veterinárna a potravinová správa SR

- príprava plánu prieskumu aviárnej influenzy - stanovenie monitoringu v SR
- vyhodnotenie monitoringu v SR
- prijímanie opatrení na základe vývoja nálezovej situácie v SR
- predkladanie ročných správ Európskej Komisii
- navrhuje ministrovi pôdohospodárstva rozpočet na vykonanie plánu prieskumu
- predkladanie každé tri mesiace Európskej Komisii správy o pozitívnych a negatívnych výsledkoch zistených v rámci prieskumu aviárnej influenzy prostredníctvom on-line systému.

Krajská veterinárna a potravinová správa

- vyhodnocovanie monitoringu a nálezovej situácie v kraji
- kontrola plnenia nariadených opatrení
- metodické usmerňovanie

Regionálna veterinárna a potravinová správa

- metodické usmernenie pre poľovníkov o odbere a zasielaní vzoriek v rámci aktívneho pozorovania
- zabezpečenie odberu vzoriek
- vyhodnocovanie monitoringu a nálezovej situácie v regióne
- vyplácanie finančných úhrad a následné predkladanie týchto na refakturáciu na ŠVPS SR

Štátny veterinárny ústav Zvolen

- laboratórne vyšetrenie
- vyhodnocovanie a spracovanie dát vyšetrení za SR
- odborný servis
- evidencia výsledkov vyšetrení v elektronickej forme
- zabezpečenie všetkých nevyhnutných materiálov pre vzorkovanie (MVDr. Nemčeková, Štátny veterinárny ústav, Zvolen).

Slovenský poľovnícky zväz

- spolupráca s orgánmi štátnej správy vo veterinárnej oblasti

Ornitologické organizácie

- spolupráca s orgánmi štátnej správy vo veterinárnej oblasti

VIII. Prílohy

Príloha č. 1 – Zoznam druhov voľne žijúcich vtákov, ktoré predstavujú vyššie riziko, pokiaľ ide o aviárnu influenciu

BEŽNÝ NÁZOV	VEDECKÝ NÁZOV
Labuť tundrová	<i>Cygnus columbianus</i>
Labuť spevavá	<i>Cygnus cygnus</i>
Labuť veľká (hrbozobá)	<i>Cygnus olor</i>
Hus krátkozobá	<i>Anser brachyrhynchus</i>
Hus siatinná	<i>Anser fabalis</i>
Hus bieločelá (európsky druh)	<i>Anser albifrons albifrons</i>
Hus (malá) piskľavá	<i>Anser erythropus</i>
Hus divá	<i>Anser anser</i>
Bernikla bielolíca	<i>Branta leucopsis</i>
Bernikla tmavá	<i>Branta bernicla</i>
Bernikla červenokrká	<i>Branta ruficollis</i>
Bernikla bielobradá	<i>Branta canadensis</i>
Kačica hvízdavá	<i>Anas penelope</i>
Kačica chrapkavá	<i>Anas crecca</i>
Kačica divá	<i>Anas platyrhynchos</i>
Kačica ostrochvostá	<i>Anas acuta</i>
Kačica chrapľavá	<i>Anas querquedula</i>
kačica lyžičiarka	<i>Anas clypeata</i>
Kačica úzkozobá	<i>Marmaronetta angustirostris</i>
Hrdzavka potápavá	<i>Netta rufina</i>
Chochlačka sivá	<i>Aythya ferina</i>
Chochlačka vrkočatá	<i>Aythya fuligula</i>
Cíbik chochlatý	<i>Vanellus vanellus</i>
Kulík zlatý	<i>Pluvialis apricaria</i>
Brehár čiernochvostý	<i>Limosa limosa</i>
Pobrežník bojovný (Bojovník bahenný)	<i>Philomachus pugnax</i>
Čajka smeživá	<i>Larus ridibundus</i>
Čajka sivá	<i>Larus canus</i>

* Tento zoznam nie je konečný, ale je určený na identifikáciu sťahovavých druhov, ktoré môžu predstavovať vysoké riziko zavlečenia aviárnej influenzy do Spoločenstva na základe ich migračného modelu, zahŕňajúc oblasti, v ktorých sa HPAI H5N1 vyskytla buď u voľne žijúceho vtáctva, alebo hydiny. Tento zoznam je založený na vedeckom stanovisku „Sťahovavé vtáky a ich možné úlohy v šírení vysokopatogénnej aviárnej influenzy“, ktoré bolo prijaté Výborom Zdravia a ochrany zvierat EFSY 12. mája 2006 a štúdia bola vykonaná prostredníctvom výboru ORNIS a DG ENVIRONMENT. Avšak, tento zoznam sa môže aktualizovať ďalšími výsledkami vedeckých štúdií, pokiaľ budú k dispozícii a na základe odhadu rizika, ktorý určia národné autority a ktorý zodpovedá svojej špecifickej ornitologickej situácii.

Príloha č. 2 – Zoznam druhov vtákov žijúcich v blízkosti domácej hydiny **

Bežný názov	Vedecký názov	Pravdepodobnosť kontaktu s hydinou
Skupina 1. Druhy, úzko spojené s chovmi hydiny v Európe		
Hus domáca	<i>Anser anser domesticus</i>	Vysoká
Kačica divá	<i>Anas platyrhynchos</i>	Vysoká
Pižmovka lesklá	<i>Cairina moschata</i>	Vysoká
Holub skalný	<i>Columba livia</i>	Vysoká
Vrabc domový	<i>Passer domesticus</i>	Vysoká
Skupina 2. Druhy, ktoré sa môžu vyskytovať v areáloch, kde sa chová domáca hydina v severnej Európe		
Kulík zlatý	<i>Pluvialis apricaria</i>	Nízka
Cíbič chochlatý	<i>Vanellus vanellus</i>	Stredná
Čajka smeživá	<i>Larus ridibundus</i>	Vysoká
Čajka sivá	<i>Larus canus</i>	Vysoká
Čajka striebriстая	<i>Larus argentatus</i>	Nízka
Holub hrivnák	<i>Columba palumbus</i>	Vysoká
Hrdlička záhradná	<i>Streptopelia decaocto</i>	Vysoká
Bažant poľovný	<i>Phasianus colchicus</i>	Vysoká
škovránkovité druhy a pipíšky	<i>Alauda & Galerida spp</i>	Nízka
Laptuška		Nízka
Trasochvost		Stredná
Drozd čvikoťavý	<i>Turdus pilaris</i>	Stredná
Drozd červenkastý	<i>Turdus iliacus</i>	Stredná
Straka čiernozobá	<i>Pica pica</i>	Vysoká
Kavka tmavá	<i>Corvus monedula</i>	Vysoká
Havran poľný	<i>Corvus frugilegus</i>	Stredná
Vrana túlavá	<i>Corvus corone</i>	Stredná
Krkavec čierny	<i>Corvus corax</i>	Nízka
Škorec lesklý	<i>Sturnus vulgaris</i>	Vysoká
Škorec jednofarebný	<i>Sturnus unicolor</i>	Vysoká
Vrabc domový	<i>Passer domesticus</i>	Vysoká
Vrabc poľný	<i>Passer montanus</i>	Vysoká
pinkovité		Stredná
stmádky	<i>Miliaria, Emberiza spp</i>	Stredná
Skupina 3. Druhy, ktoré môžu žiť v mokradiach spolu so zdomácnenými vtákmi žijúcimi v blízkosti vôd v severnej Európe		

beluše	<i>Egretta</i> spp.	Nízka
volávkovité	<i>Ardea</i> and other spp.	Stredná
Kormorán veľký	<i>Phalacrocrax carbo</i>	Stredná
bocianovité	<i>Ciconia</i> spp.	Nízka
Labuť veľká	<i>Cygnus olor</i>	Stredná
Hus divá	<i>Anser anser</i>	Stredná
Bernikla bielobradá	<i>Branta canadensis</i>	Nízka
Kačice	<i>Anas & Aythya</i> spp.	Nízka
Kačica divá	<i>Anas platyrhynchos</i>	
Lyska čierna	<i>Fulica atra</i>	Vysoká Stredná
Sliepočka zelenonohá	<i>Gallinula chloropus</i>	Stredná

(**) Tento zoznam nie je konečný, ale je určený len na identifikáciu európskych nest'ahovavých druhov vtákov, ktoré žijú v blízkosti domácej hydiny (najmä v severozápadnej Európe) a ktoré majú teoreticky potenciál prenášať HPAI H5N1 z potenciálne asymptomaticky infikovaných voľne žijúcich vtákov („medzihostiteľov“). Je založený na vedeckom stanovisku o „s'ahovavom vtáctve a jeho potenciálnej role pre šírení vysokopatogénnej vtácej chrípky“ prijatom Pracovnou skupinou pre zdravie a blaho zvierat v rámci EFSA 12. mája 2006 a práci vykonanej výborom ORNIS a dodávateľmi Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre životné prostredie (GR ENV). Tento zoznam však možno aktualizovať a rozširovať na základe výsledkov ďalších vedeckých štúdií po ich sprístupnení. Predovšetkým GR ENV poverilo Wetland International a EURING, aby preskúmali a rozšírili predbežnú analýzu rizikovejších druhov a oblastí, pokiaľ ide o prípady prepuknutia H5N1 v Európe v roku 2006, a označili ďalšie vysokorizikové druhy vtákov, ktoré sa môžu správať ako „medzihostitelia“ medzi voľne žijúcimi vtákmi a hydinou a/alebo ľuďmi v rôznych častiach Európy. Výsledky by mali byť k dispozícii ku koncu júna 2007.

(http://ec.europa.eu/environment/nature/nature_conservation/focus_wild_birds/avian_influenza/pdf/avian_influenza_report.pdf).

Potom by mal byť k dispozícii hodnovernejší predbežný zoznam rizikovejších druhov a nebezpečenstiev kontaktu s hydinou v rámci EÚ, ako aj cielenejší prístup.

Príloha č. 3

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky

Žiadamka na veterinárne laboratórne vyšetrenie hydiny a vtákov na mor hydiny a pseudomor hydiny

Číslo žiadanky: dátum vystavenia: určené do lab. pracoviska:

Spôsob platby: VPO majiteľ súkromný vet. lekár iný

Odosielať vzorky na vyšetrenie: RVPS hydinový bitúnok: VKČ:

e-mail: tel.: fax:

Súkromný vet. lekár č. osvedč.: tel.: fax:

Iný

Majiteľ: Meno: adresa: PSČ:

(chovateľ) IČO: DIČ: Bank. spojenie:

Názov farmy: Sídlo farmy: okres: kód (VETPROF):

Chov: reprodukčný liaheň úžitkový
Línia: nosivé mäsové
Typ krdľa: šľachtiteľský starorodičovský rodičovský
Kategória: jednodňová hydina odchov produkčná perióda
Spôsob chovu podlahový kletkový ekologický
Rizikové faktory použitie povrchovej vody jedna veková kategória iné druhy vtákov.....
 výbeh iné

Počet krdľov v chove: Počet vtákov v chove: Počet vtákov v krdli: Označenie krdľa:

Materiál / počet vz.: kadáver/..... kloakálny výter/..... tracheálny výter/..... krv/..... iné /.....
(označenie vzoriek uveďte na druhej strane žiadanky)

Druhy vtákov : kura morka kačka hus perlička holub
 bažant prepelica jarabica morka divá pštros exotické vtáky
 okrasné vtáky voľne žijúce vtáky – uveď druh

Dôvod vyšetrenia : monitoring kontrola účinnosti vakcinácie ozdravovanie
 podozrenie iné (vypísať)

karanténa import - krajina pôvodu dátum začiatku karantény:.....
 export – krajina určenia dátum začiatku karantény:.....

zdravotné problémy respiračné poruchy poruchy CNS iné
 tráviace poruchy kožné zmeny
 poruchy pohybového aparátu pokles znášky

Vakcinácia, antibiotická liečba zvierat, od ktorých pochádza materiál na vyšetrenie:
(uveďte v prípade, ak môže ovplyvniť diagnostický test, alebo ak súvisí s dôvodom vyšetrenia)

dátum vakcinácie: názov vakcíny ATB liečba:

Požadované vyšetrenie: virologické - ciele na: sérologické - ciele

V prípade inej platby ako VPO potvrdenie majiteľa:
Súhlasím s rozsahom vyšetrenia a uhradím náklady (cena stanovená dohodou).
Účtujte: poštovou poukážkou faktúrou

podpis a pečiatka majiteľa (chovateľa)

podpis a pečiatka odosielaťa

V dňa Výsledok zašlite: RVPS súkr. v.l. majiteľovi ŠVPS SR

Označenie vzoriek:

Vyplní laboratórne pracovisko:

centrálny protokol č.:

Dátum prijatia:

Čas prijatia:

Spôsob doručenia:

zvoznou linkou poslom spešninou poštou iný

Stav zásielky :

Pokyny pre vyplňanie žiadanky:

pre každý chov vyplňte novú žiadanku, aj v prípade drobnochovateľov

Príloha č. 4

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky

**Žiadanka na veterinárne laboratórne vyšetrenie voľne žijúcich vtákov
na aviárnu influenzu a pseudomor**

Číslo žiadanky: dátum vystavenia určené do lab. pracoviska.....

Odosielateľ vzorky na vyšetrenie:

RVPS

e-mail:..... tel.:..... fax:

Súkromný vet. lekár č. osvedč.: tel.:..... fax:.....

Označenie vzoriek: Druh voľne žijúceho vtáka: Číslo krúžku: Vzorku odobral: Dátum odberu:	Stav voľne žijúceho vtáka: ☐ živý bez klinických príznakov ☐ živý s klinickými príznakmi ☐ poranený ☐ zastrelený bez klinických príznakov ☐ zastrelený s klinickými príznakmi ☐ nájdený uhynutý
Materiál / počet vzoriek: ☐ kadáver/..... ☐ kloakálny výter/..... ☐ tracheálny alebo orofaryngeálny výter/..... ☐ krv/..... ☐ trus/..... ☐ iné (vypísať)..... /.....	Požadované vyšetrenie: ☐ virologické - cielene na: ☐ serologické - cielene Spôsob platby: ☐ VPO ☐ majiteľ ☐ súkromný veterinárny lekár ☐ iný
Miesto nálezu: Okres: Polovný revír: Katastrálne územie č.: Miesto nálezu: ☐ oblasť bez obmedzení ☐ ochranné pásmo (v súlade s NV č. 367/2007 Z. z.) ☐ pásmo dohľadu (v súlade s NV č. 367/2007 Z. z.) ☐ oblasť B (v súlade s RK č. 2006/415/ES) ☐ vysoko riziková oblasť (v súlade s RK č. 2005/734/ES) ☐ kontrolná oblasť (v súlade s RK č. 2006/563/ES) ☐ oblasť monitoringu (v súlade s RK č. 2006/563/ES)	V prípade platby hradenej: Súhlasím s rozsahom vyšetrenia a uhradím náklady (cena stanovená dohodou). Účtujte: ☐ poštovou poukážkou ☐ faktúrou podpis a pečiatka majiteľa (chovateľa) Vyplní laboratórne pracovisko: centrálny protokol č.: Dátum prijatia: Čas prijatia: Spôsob doručenia: ☐ zvoznou linkou ☐ poslom ☐ spešninou ☐ poštou ☐ iný Stav zásielky :

V dňa Výsledok zašlite: RVPS súkr. v.l. majiteľovi ŠVPS SR
 podpis a pečiatka odosielateľa